

SVENSK DEMOGRAFISK FÖRENING

The Swedish Demographic Association

Inbjudan till seminarium

Nya befolkningsdata i forskningens tjänst

Ett seminarium om SHiPS och Poplink – två nya resurser vid Demografiska databasen, Umeå universitet.

Tid: Tisdagen den 29 november, 13-16.00

Plats: Humlab, Umeå universitet

Seminarier är ett samarrangemang mellan Svensk Demografisk förening, Demografiska databasen, Umeå universitet och Humlab, Umeå universitet.

Syfte

Vid seminariet introduceras SHiPS (Swedish Historical Population Statistics) och Poplink, två nya resurser med befolkningsdata vid Demografiska databasen. Innehållet och åtkomsten av dessa presenteras. Vidare diskuteras de forskningsmöjligheter av den typ av longitudinella och historiska befolkningsdata som dessa resurser representerar, i synnerhet för demografisk, samhällsvetenskaplig och medicinsk-epidemiologisk forskning.

Vad är SHiPS och Poplink?

SHiPS är en nättapplikation för att komma åt historiska befolkningsdata på församlingsnivå. I nuläget tillgängliggörs data från Tabellverket 1749-1859 i SHiPS.

Poplink är en befolkningsdatabas som i nuläget innehåller information om befolkningen i Skellefteåregionen 1700-1950, men med planer på vidare utbyggnad med flera församlingar. Den komplettering för perioden 1900-1950 som nu genomförts gör det möjligt att koppla befolkningsdatabasen till moderna befolkningsregister, vilket skapar ett unikt generationsdjup.

SVENSK DEMOGRAFISK FÖRENING

The Swedish Demographic Association

Bakgrund

Sverige har god tillgång på moderna registerdata, något som gett upphov till mycket forskning av hög kvalitet. Men Sverige har också god tillgång till historiska befolkningsdata. I inget land kan vi följa befolkningsutvecklingen på nationell nivå för så lång tidsperiod som i Sverige. Samtidigt finns befolkningsregister som gör det möjligt att spåra personer och släkter långt tillbaka i tiden. De historiska källmaterialen har inte stått oanvända utan har i hög omfattning använts i forskningen. Det har också byggts upp databaser med historiska data varav Demografiska databasen vid Umeå universitet är den största men där även Stockholms stadsarkiv, Riksarkivet och ekonom-historiska institutionen vid Lunds universitet bland annat har sådana. Alla dessa har något olika karaktär i fråga om innehåll men också i fråga om åtkomst. DDB är en öppen forskningsinfrastruktur som är öppen för alla forskare. DDB har också en organisation för att erbjuda forskare material tillrättalagda för de specifika forskningsändamålen.

Arbetet med att öka tillgängligheten till data och förbättra användbarheten av data pågår hela tiden hos DDB. Ett par av dessa nya resurser behandlas i det seminarium vi anordnar. Det ena gäller SHIPS som är en webapplikation för att komma åt i första hand statistiska befolkningsdata på nätet och med användande av GIS. Det verktyget som nu utvecklats behandlar historisk befolkningsstatistik på församlingsnivå, baserat på DDB:s registrering av det s.k. Tabellverket. Applikationen skapar nya möjligheter för såväl forskare, undervisare och hembygdsforskare att komma åt data för olika geografiska enheter och studera dessa med hjälp av kartor.

Den andra resursen är databasen Poplink. Som nämnts ovan har Sverige tillgång till mycket goda moderna befolkningsdata, egentligen från 1960 och framåt då befolkningsregistren datoriserats och som SCB har tillgång till. De historiska databaserna har av bland annat sekretess- och integritetsskäl främst begränsat sig till 1800-talet och tidigare. För mycket av forskningen på moderna förhållanden har det gjort att tids- och generationsdjupet varit förhållandevis kort i studierna. Det finns emellertid starka behov av att följa utvecklingen över längre tid och också kunna följa befolkningen över generationer. Det gäller såväl för genetisk-medicinska studier som socialiserade överförande av beteenden eller sociala förhållanden över generationer. Genom Poplink erbjuds nu en forskningsresurs som gör detta möjligt. För att åstadkomma detta har databasen byggts upp på ett sådant sätt att personlig integritet kan garanteras. Bland annat har DDB en utvecklad metodik kring leverans och tillgängliggörande av data som tillfredsställer högt ställda krav på behandling av personuppgifter och som garanterar säker hantering.

SVENSK DEMOGRAFISK FÖRENING

The Swedish Demographic Association

Program

(med reservation för eventuella förändringar)

Tid: 29 november 2011, kl 13.00-16.00

Plats: HUMLab, Universitetsbiblioteket, Umeå universitet

13.00-13.30 SHiPS. Ett webbaserat verktyg för historisk befolkningsstatistik
Annika Westberg, Demografiska databasen, Umeå universitet
Mattias Sandström, Demografiska databasen, Umeå universitet
Fredrik Palm, HUMLab, Umeå universitet

13.30-14.00 Regionala dödlighetsmönster under svenskt 1700- och 1800-tal. Ett exempel på forskning på historiska församlingsdata.
Sören Edvinsson, Centrum för befolkningsstudier, Umeå universitet

14.00-14.30 Kaffe

14.30-15.00 Poplink. En forskningsinfrastruktur för studier av människa och samhälle över många generationer.
Elisabeth Engberg, Demografiska databasen, Umeå universitet.

15.00-15.30 Potentialen i tillgång till data för tiden innan 1968 för modern demografisk forskning
Helen Eriksson, SUDA, Stockholms universitet

15.30-16.00 Poplink i medicinsk och genetisk forskning. Betydelsen av flergenerationsperspektivet för studiet av hälsa och sjukdomar.
Beatrice Melin, institutionen för strålningsvetenskaper, Umeå universitet

Föranmälan görs till Gullan Olofsson, epost gullan.olofsson@ddb.umu.se senast 24 november.

Ange "Anmälan SDF-seminarium" under ämne.